

MAHLAPRESS

24.09.2007

Õunaviksi häälekandja nr 3. Mahlapress ilmub koos Õunaviksi reliisiga, keskendub plaadile ja selle autori(te)le.

* UUDIS

Õöö tuleb

On rõõm teatada, et valmis on saanud Õunaviksi uue artisti, Mari Kalkuni esikalbum “Üü tulõk”.

Mari Kalkun on isa poolt Võru ja ema poolt Kihnu juurtega muusik, kelle laulud on paljuski inspireeritud pärimusest ja mitmed neist seatud ka murdeluuletajate Rihhard Iheri, Raimond Kolgi ja Enn Tuulingu sõnadele. Ülejäänud lauludes on kasutusel tavaline eesti keel. Plaadi 14 lugu on salvestatud Viljandis, Tartus, Soomes Kirjakkalas Pastaca kodustuudios ja Lõuna-Prantsusmaal Forcalquier külas.

Pastacas (Ramo Teder) on lisaks Marile endale ka plaadi heliproduktent, temalt on flöödiptiit plaadi avaloos “Mu õnn” ja Mari kohta ütleb ta Üliõpilaslehes lausa nii: “Minu jaoks on Mari hetkel parim Eesti naislaulja. Sellist mõju, mida Mari laulmine mulle kas või ilma mikrofonita avaldab, pole ma varem kogenud.”

“Üü tulõku” esitluskontserdid toimuvad neljas linnas: **Tartus**

27. septembril 20.00 Genialistide klubis, **Tallinnas** 3. oktoobril

20.00 festivalil HUH (huh.ee) Vanalinnas Muusikamajas,

Viljandis 13. oktoobril 14.00 festivalil Lõikuspidu (folk.ee)

Suures Toas ja **Võrus** 25. oktoobril 19.00 kultuurimajas Kannel. Esitlustel astub Mari üles koos plaadil kaasa teinud muusikutega: Triini Norman (laul, klaver), Ramo Teder (flööt, kitarr), Andres Alaru (tšello) ja Tanel Kadalipp (kontrabass). Tartus ja Tallinnas esineb lisaks veel Pastacas ning Võrus isa ja tütar Rein ja Riin Rikas.

Plaat ilmub müügile Laseringides, Viru Keskuse Rahva Raamatus ja netipoes mudamusic.com. Võid pöörduda ka otse Õunaviksi poole villem@ounaviks.ee. Esitlustel ja käest-kätte on plaat müügil poole hinnaga 100 krooni.

Õunaviksi veebis ounaviks.ee on kuulamiseks üleval tasuta mp3-singel plaadi nimiloo ja lauluga “Kevadaimus 1951”. Lisaks saab lugeda laulude sõnu ja Mari juttu plaadist ja saamisloost.

Loe pöördel ka intervjuud Mariga.

* JUTUD

Esimese, inuiidi muinasjutu tõlkis Lauri Sommer ja lühikese eskimo jutu Liis Keerberg

Lendav kajakijuh

Oli kord vanapoiss, kes ei sallinud mitte mingisugust laulmist. Kui kylas oli trummitants, pani ta tulistjalu putku. Kui ilus noor naine laulis, käskis ta tolle suu pidada. Aga yhel päeval kuulis ta endale meelepärast laulmist. See tuli seilajate suust, kelle paat liikus vastutuult. Mitu korda paistis see fjordi kohal õhus tantsivat. Keegi justkui ei sõudnudki seal. Vana poissmees sõudis oma paadiga kajaki ligi, et sõnu paremini kuulda. “Las me lennata läbi õhu, ah, ha, aja...” “Ilus,” ütles ta. “Tahad kaasa tulla?” kysisid mehed temalt. Ja kui ta nõus oli, sidusid nad ta paadi oma kajaki kylge ja hakkasid kõik koos taeva tõusma. Tal polnud enam sõuda vaja. Nyid laulis ta niisama valjult ja himuga kui teised. Nad lendasid yle paljude mägede, kuni maandusid väga kõrgel tipul. Siin elasid mehed oma naistega, kes olid kotkad. Vanapoissile tehti hea äraolemine. Yks meestest laenas talle isegi õõseks oma naist. Nad laadisid ta kajaki liha ja rasva täis ja kotkad panid veel kyylikuid juurde. “Siit edasi pead sa rändama juba ilma meieta”, ütlesid nad. Ta ronis kajakki, hakkas laulma ja ennä! lendas õhuvallas päris omapead. Nii lendas ta päevade kaupa ringi. Kogu maailm paistis seal all ära. Kyll ma olen ikka tark, mõtles ta. Keegi minu kylast ei oska nii teha. Ta ostustas koju sõita ja oma lendurivõimetega uhkustada. Aga kajakki ringi pöörates unustas ta laulu sõnad. “Imakaja ha ha...” Ei, mitte nii. “Mamaq ikaja...” M-k-mmm. Nyid langes ta kajak pystloodis maa poole. Ta vehkis abitult kätega. Pildus siis hylgeliha ja jänesed välja, aga langus jätkus. Viimasel hetkel tulid tal sõnad siiski meelde ja ta kajak tõusis ning suundus kodu poole. Ta ei peatunud enne kui ta koos kajakiga myrtsti oma väikse hyti uksest sisse sõitis. Pärast seda ei läinud vanapoiss enam kunagi lendu ega laulnud.

* REKLAAMINURK

Plaadifirma Seksound
kuulutab:
ilmunud on Kago
kaksikalbum
“Piimaš/Kõngerjõnks”

Küll maa teab

Üks naine sünnitas laigulise tüükas nahaga hämarikuolendi, kelle olemusest ükski ei suutnud aru saada. Nõid ütles: „Küll Maa teab.“ Nad tapsid olevuse ja matsid maha, et teada saada, kes ta oli.

Vaim tuli tagasi: väike ilus tüdruk.
(Eskimo point, loodealad)

Pärast väga intensiivset plaaditegu

Villem Valme küsis ja Mari Kalkun vastas

Kõigepealt pani mind imestama, et paljud plaadil olevad lood on kirjutatud juba gümnaasiumi ajal. Mul on empiirilisi kogemusi, et enamasti purjetavad inimesed selles eas pigem inimliku lolluse laineharjal, mitte murdeluulet lugedes ja sõpradele laule kirjutades.

“Nojah, ega need lollused pole ka tegemata jäänud. Treffneri ajal olin ikka palju tahumatum kui praegu. Aga algusest peale on loomingus/laulmises selline vabadus sees, mille poole elus kogu aeg püüdlen. Seda vabadust ma koolist ei leinud, reaalinete osas valmistas gümnaasium mulle tõsist piina ja oli vaimselt kohati üsna raske. Kirjutasin ükskord suures ahastuses isegi füüsikaõpetajale ühe klaveripala, ilmselt füüsika õppimise ajast.

Keska ajast on pärit lood plaadil on “Kevadaimus”, “Puhast lumi”, “Priidu laul” ja “Talvine õhtu”, kuigi lugusid sai tehtud kõvasti rohkem. Siis oli veelgi vähem asju selged kui praegu. Enamik laule on siiski juba Viljandis olles kirjutatud, siin on mul kahe aastaga ikka mitu maailmapööret olnud.”

Veel on mul tekkinud küsimus, et mispidi Sul laulud sünnivad? Kas mingi tunne või meloodia tuleb tavaliselt kõigepealt ja pärast leiad sobivad sõnad juurde või mispidi? Või mõlematpidi?

“Vähemalt kõik plaadilood on sündinud koos tekstidega, sõnad ja muusika orgaaniliselt koos, algtõukejõuks sõnad. Mõned luuletused lihtsalt hakkavad ise helisema ja pilte looma. Seda, et viisile sobiva teksti leiaksin, on väga harva. Kui ise lauluteksti kirjutatan, siis on impulsiks hetketunne. Muidugi viisijupikesi ja fragmente on vihikuääred, märkmikud ja minidiskid täis, aga nendega pole ma veel midagi õieti peale hakanud.”

Räägi mõnest laulust, kuidas see on sündinud või mis kontekst sel elus oli?

“Varasematest lugudest “Kevadaimus” sai kirjutatud 2003. aastal Tartu korteris. Elasin siis veel Annelinna paneelmajas seitsmendal korrusel, kus pidi kogu aeg naabreid kartma, õõsiti klaverit ei saanud mängida, kuigi see oleks mulle meeldinud. Ajendiks oli Bernard Kangro “Surematu Tartu” laulukonkurss. Oli sügisene aeg, Tartu tänavad kõik vihmast märjad, aga mõttes olemine pigem kevades. Kevadaimuses on sõnastamatu igatsus või rahutus, mis ikka tuuridena peal käib (ja ilmselt selline tuur parajasti oli) ja mida kunagi ei suuda päris täpselt defineerida. Bernard Kangro kirjutas luuletuse 1951. aastal Rootsist paguluses olles. Mõelda, milline visualiseerimisvõime, tema sai luule kaudu niimoodi tagasi koju minna. Mitu aastat oli see laul mul täitsa vait, kuni enne tänavust Mailaulu uuesti meelde tuli, sest laulu sõnad ongi nagu ühel mailaulul.”

“Coup de chance” on puhtalt reisikirjeldus. Esimene saabumine Prantsusmaale, esimene rongijustumine, esimene metrooakordionimängija kuulmine. Sisse tuleb selline tohutu minek ja lendamine, kui vaatad akna taga maastikke mööda veeremas. “Coup de chance” tähendab õnnelikku vedamist ja minu mõlemad prantsuse reisid on olnud tulvil häid juhuseid-kohtumisi, mis on mind tagantjärele üsna palju mõjutanud.”

Kuidas kogu see plaadi tegemise protsess ja selle ümber käiv sekeldamine, intervjuude andmine ja oma loomingutoomine laiemal avalikkusel ette mõjub?

“Plaaditegemise protsess oli põnev ja väga intensiivne kogemus. Lugude seisukohalt on salvestamine ikka mõnes mõttes brutaalne tegevus, tuleb lugusid laulda uuesti ja uuesti samas säilitades laulu algset tunnet. Ei tohigi tehnilist veatust taga ajada, sest siis, kui loo ideaalselt linti saad ja rahulolevalt maha istud taipad, et sealt on nüüd midagi puudu. Katsetasin erinevates keskkondades salvestamist. Tsiteerides leibelikaaslast Erkki Hüva, kodulindistamise head küljed on need, et muusikat saab teha stressivabalt, pühalt ja puutumatult. Ühel hetkel oli ikka väga raske, kui tähtjaid hakkasid lähenema ja samas oli palju paralleeltegevusi lisaks plaadile, sai nädal otsa öösel kella neljadeni lugusid miksitud ja toimus taju täielik hägustumine. Ilma mõningate inimesteta (eriti Villem ja Ramo!) poleks see plaat kindlasti sündinud. Pressi tähelepanust olen lihtsalt üllatunud.”

Debütplaadi ilmumise eel on vist üsna kohatu küsida, kas loomingulisel panoraamil on juba mingeid uusi plaane ka terendamas?

“Päris kohatu jah!

Muidugi on mõtteid, kogu aeg tuleb edasi liikuda:)”

Septembris käis Mari Tõraveres loovprojekti “Kaevu taga kostab kosmos” vedamas (foto: Allar Lepa)

Ja lõpetuseks soovituslikku sorti küsimus: kes või mis Sind teiste loomingus viimasel ajal või elus üldse eriti tugevalt on mõjutanud, vapustanud või rõõmustanud?

“Viimasel ajal on kogu muusikamaailm stiiliselt mu jaoks väga lahti läinud. Häid kuulamisi on palju alates regilaulust, folgist ja maailmamuusikast ja lõpetades elektroonika ja field recording’uga. Tunnen vajadust muusikat enda jaoks ümber defineerida, mind kisub eksperimentaalsuse ja improvisatsioonilisuse suunas ka, olen õppinud kuulama helisid, mida varem muusikaks ei pidanud. Pastacas on oma kohalolu, muusika ja toetusega raudselt palju mõjutanud, kuidagi nii mõnusalt oma maailm ja tohutu energia, mänglevus, minek temas. Kago muusika ja inimesena ka on minusse juba praegu sügava jälje jätanud. Eesti folgimaastikult mulle istuvad rohkem seadmata rahvalaulu esitajad nagu Liinats’ uraq ja Väike Hellero. Häid kuulamisi veel: 12-keelse kitarrimängija James Blackshaw Inglismaalt, Animal Collective “Prospect Hummer” unenäolisuse teelolekuga, Hans Appelqvist oma elushelide kasutusega, Robert Jürjendali maagilised soololood, Kärt Johanson vahetus lihtsuses, Tiit Kikase uus album, hääleimprovisaator Isabelle Duthoit; maailmamuusikast Jullundur (duo Tuulikki Bartosik - Bengan Jonasson), Bulgarian voices “Fly, fly, my sadness”. ”

Aitäh!